

Vergaderjaar 2022–2023

33 037

Mestbeleid

Nr. 494

BRIEF VAN DE MINISTER VAN LANDBOUW, NATUUR EN VOEDSELKWALITEIT

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 19 april 2023

In mijn brief van 20 januari jl. (Kamerstuk 33 037, nr. 484) heb ik aangekondigd dat de maatregel ter stimulering van de teelt van vanggewassen op zand- en lössgrond, die in het zevende actieprogramma Nitraatrichtlijn (7e AP) (Kamerstuk 33 037, nr. 431 is opgenomen, dit jaar van kracht zal zijn. Deze maatregel houdt in dat op al het areaal bouwland op zand- en lössgronden een korting op de stikstofgebruiksnorm in het opvolgende jaar gaat gelden als een vanggewas later dan 1 oktober wordt ingezaaid. Deze korting zal niet van toepassing zijn als een winterteelt wordt geteeld.

Met het oog op de inrichting van de bedrijfsvoering voor het komende jaar is het voor zowel telers als de verwerkende industrie van groot belang om snel duidelijkheid te krijgen over de wijze waarop ik invulling wil geven aan deze maatregel. In de bijlagen bij deze brief bied ik daarom duidelijkheid door de lijsten met voorgenomen vanggewassen en winterteelten bekend te maken. In deze brief licht ik toe hoe deze lijsten tot stand zijn gekomen en hoe groot de korting op de stikstofgebruiksnorm in het opvolgende jaar zal zijn wanneer niet uiterlijk op 1 oktober een vanggewas wordt ingezaaid.

Gewaslijsten

In het najaar van 2022 zijn ontwerplijsten met vanggewassen en winter-
teelten opgesteld. Deze lijsten zijn tot stand gekomen op basis van twee
adviezen van de Commissie Deskundigen Meststoffenwet (CDM).

- In het eerste advies is aan de CDM gevraagd welke gewassen, naast de gewassen opgenomen in Bijlage C van de Uitvoeringsregeling gebruik meststoffen, moeten worden toegestaan als vanggewas. Ook is op basis van door het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) opgestelde criteria gevraagd welke teelten kunnen worden uitgezonderd (winterteelten) van de inzaai van vanggewassen. Dit conceptadvies is vervolgens besproken met partijen uit betrokken sectoren in een door het Ministerie van LNV georganiseerde expertses-

sie. Daarna heeft de CDM het definitieve advies met gewaslijsten¹ opgesteld.

- In aanvulling op dit advies is een tweede advies aan de CDM gevraagd², waarin is gevraagd welke gewassen op de geadviseerde winterenteeltenlijst na 1 november kunnen worden geoogst, omdat bij veel van de gewassen op de geadviseerde winterenteeltenlijst vroegere oogst mogelijk was en inzaai van een vanggewas nog mogelijk en nuttig is.

In het najaar van 2022 heeft een internetconsultatie plaatsgevonden van de ontwerprijst met vanggewassen en winterenteelten. Een winterenteelt voldoet minimaal aan één van de volgende criteria om op te lijst winterenteelten te komen:

- het gewas wordt in de praktijk vrijwel uitsluitend na 1 november geoogst (als het areaal van het gewas op dit moment beperkt is, is er voor gekozen ook gewassen als winterenteelt te classificeren als slechts een deel van de oogst na 1 november plaatsvindt);
- het gewas neemt na 1 oktober evenveel of méér stikstof op dan zou worden opgenomen met een uiterlijk op 1 oktober ingezaaid vanggewas;
- het gewas is meerjarig of wordt in het najaar ingezaaid.

Er zijn veel reacties ontvangen op de internetconsultatie. De reacties hebben tot enkele wijzigingen van de ontwerprijst geleid. Dit betekent dat enkele gewassen zijn toegevoegd en enkele benamingen van gewassen zijn verduidelijkt. Deze gewassen zijn beoordeeld op voornoemde criteria en besproken met een groep experts. Ook zijn beide gewaslijsten afgestemd op de gewascodelijst van de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO), om de praktische uitvoering van deze maatregel te borgen. In de bijlagen bij deze brief treft u de lijsten vanggewassen en winterenteelten aan. Ik ben voornemens deze lijsten op te nemen in wettelijke voorschriften, waarmee deze maatregel juridisch wordt bekrachtigd. Hiermee geef ik invulling aan de motie van de leden Grinwis en Van Campen (Kamerstuk 33 037, nr. 419).

Korting op de stikstofgebruiksnorm bij inzaai na 1 oktober

Ik heb de CDM eerder gevraagd hoe hoog de korting op de stikstofgebruiksnorm voor het volgende kalenderjaar zou moeten zijn³, zodat het verlies van stikstof door de verminderde stikstofopname door inzaai van het vanggewas na 1 oktober wordt gecompenseerd. De CDM adviseert de maximale stikstofopname van een vanggewas dat uiterlijk op 1 oktober is ingezaaid te bepalen op 40 kg stikstof per hectare. Bij het vaststellen van de korting adviseert de CDM rekening te houden met het feit dat ongeveer de helft van de stikstof die opgenomen is door het vanggewas beschikbaar komt voor het volggewas, en daarom een korting op de stikstofgebruiksnorm van 20 kg per hectare te hanteren indien een vanggewas na 1 oktober wordt ingezaaid.

Zoals aangegeven in het 7e AP ben ik voornemens om de korting stapsgewijs te laten opbouwen richting 1 november. Hoe later het vanggewas wordt ingezaaid, hoe lager de stikstofopname door het gewas. Het is dus logisch om de korting vanaf 2 oktober te laten oplopen, zodat hiermee voor het opvolgende kalenderjaar goed wordt gecorrigeerd. Ik kom tot de volgende opbouw voor een korting van de stikstofgebruiksnorm in de periode vanaf 2 oktober:

¹ CDM-advies, 2022. Indeling van gewastypen t.b.v. 7^{de} Actieprogramma Nitraatrichtlijn.

² CDM-advies, 2022. Korting op de stikstofgebruiksnorm bij late inzaai van een vanggewas.

³ CDM-advies, 2022. Korting op de stikstofgebruiksnorm bij late inzaai van een vanggewas.

- Inzaai vanggewas vanaf 2 oktober t/m 14 oktober: 5 kg N/ha;
- Inzaai vanggewas vanaf 15 oktober t/m 31 oktober: 10 kg N/ha;
- Inzaai vanggewas vanaf 1 november: 20 kg N/ha.

Tot slot

Ik besef dat er lange tijd veel onduidelijkheid was over de invulling van de maatregel en de gewaslijsten. Om die reden kies ik er voor, vooruitlopend op publicatie van de regelgeving, alvast inzicht te geven in de voorgenomen gewaslijsten en de voorgenomen korting. Dit helpt ondernemers bij het maken van keuzes in de bouwplannen.

De implementatie van de maatregel over de stimulering van de teelt van vanggewassen op zand- en lössgrond zal plaatsvinden in de Uitvoeringsregeling Meststoffenwet(Urm). De komende periode werk ik daartoe aan een ontwerpwijziging van de Urm, die zo snel mogelijk zal worden gepubliceerd.

De Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit,
P. Adema